

WONEN ZORG DIENSTVERLENING: BEGRIPPEN EN DEFINITIES

Versie maart 2006

Beschreven begrippen

A

Afdelingsverblijf
Aangepaste woningen
Aanleunwoning
Aanpasbare woningen
Aanvullend Openbaar Vervoer (AOV)
Activerende begeleiding
ADL clusterwoning
Alarmering en alarmopvolging
Alphahulp
AWBZ functies

B

Basispakket
Begeleiding en monitoring
Begeleid wonen
Behandeling
Beschermd vervoer
Beschermd wonen
Boodschappenservice
BOPZ
Bruto vloeroppervlak (BVO)

C

Collectief Wvg vervoer

College Tarieven Gezondheidszorg (CTG)

Coördinatiepunt

D

Dagbehandeling
Dagbesteding
Dagopvang
Dienstencentrum (eerstelijns)
Domotica

E

Eentrapswoningen
Eerstelijnszorg
Enkelvoudige huishoudelijke verzorging
Extramurale zorg
Extramurale zorginfrastructuur
Extramuralisering

F

Fokus (stichting)
Fokuswoning

G

Gebruikers vloeroppervlak (GVO)
Geclusterde zelfstandige woningen
Geclusterde onzelfstandige woningen
Gemakdienst
Gezondheidscentrum
Groepswoning (voor dementerende ouderen)

H

Haaldienst
HOED
Huisbezoeken (preventieve)
Huishoudelijke verzorging

I

Inkomensondersteuning
Intermitterende opname
Interne levering
Intramurale zorg

K

Kleine woningaanpassingen
Klussenhulp
Kwartiermaken
Kwetsbare burgers

L

Leefbaarheid
Levensloopwoning
Loket

M

Maaltijdservice
Maatschappelijk steunsysteem
Mantelzorg
Miva
Multifunctioneel(activiteiten)centrum

N

Niet geschikte woningen
Noodhulp
Nultredewoningen

O

Ondersteunende begeleiding
Ondersteuning ouderenadviesraad
Onplanbare zorg
Ouderenadviesbureau
Ouderenadviseur
Ouderenvervoer
Opplussen

P

Persoonsgebonden budget AWBZ (PGB)
Persoonsgebonden budget Wvg
Persoonlijke verzorging
Persoonsvolgend budget (PVB)

R

Rolstoelgeschikte woning (Rowo)

S

Scheiden wonen en zorg
Service punt
Servicewijk
Sociaal culturele activiteiten

T

(Telefonisch) spreekuur
Telefooncirkel
Themagroep
Thuisadministratie
Thuiszorg
Tweedelijns zorg- en expertisecentrum

V

Verblijf
Vermaatschappeling van de zorg
Verpleeghuis
Verpleging
Verzorgd wonen
Verzorgingshuis
Vraaggerichte zorg
Vraaggestuurde zorg
Vraagsturing
Vraagwijzer
24-uurs zorg op afroep

W

Wibo
Wijkpost (voor ouderen)
Wijkverpleging
WonenPlus
Woonruimten met 24-uurs toezicht
("beschermd wonen")
Woonruimten met zorg op afroep
("verzorgd wonen")
Woonservicebuurt
Woonservicegebied
Woonservicewijk
Woonservicezone
Woonzorgcomplex
Woonzorgzone

Z

Zelfbindingscontracten
Zorg bij calamiteiten (noodhulp)
Zorg op afroep
Zorg op afspraak
Zorgfunctie
Zorgsteunpunt
Zorgwoning

Afdelingsverblijf

De cliënt verblijft in een groep van maximaal 10 personen in een afdeling in een instelling. Afdelingen kunnen gesloten zijn (*BOPZ*-regime), besloten (afsluitbaar en worden soms gesloten, ook *BOPZ*) en open (vrije in- en uitloop) zijn.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Aangepaste woningen

Woningen die grotendeels extern toegankelijk en intern geschikt gemaakt zijn op grond van individuele *Wvg*-aanvragen of door collectieve maatregelen zijn opgeplust. Het gaat om bijvoorbeeld maatregelen als het plaatsen van een traplift, het verlagen van hoge drempels bij voordeuren, voldoende verlichting, slipvaste gangen en vloerdelen, verhoogde toiletten etc. Ook de voor senioren gebouwde woningen vallen hieronder.

Bron: Monitor: Definities en plan van aanpak. Project wonen-zorg-dienstverlening 2015 (2005).

Aanleunwoning

Woning die aanleunt aan een zorginstelling. De woningen zijn gelijkvloers en rolstoeltoegankelijk en – doorgankelijk en beschikken over een alarmeringssysteem met de zorginstelling.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Aanpasbare woningen

Woningen die extern toegankelijk en potentieel intern geschikt zijn. Aanpasbare woningen zijn nieuw gebouwde woningen die vrij gemakkelijk aangepast kunnen worden voor rolstoelgebruik. Zij voldoen aan de richtlijnen zoals opgenomen in de Basiskwaliteit Woningbouw Amsterdam.

Bron: Monitor: Definities en plan van aanpak. Project wonen-zorg-dienstverlening 2015 (2005).

Aanvullend Openbaar Vervoer (AOV)

Collectief vervoer, uitsluitend toegankelijk voor pashouders (besloten systeem). Het reisgebied bestrijkt de OV zone van het eigen huisadres plus vier zones er om heen, of zoveel zones als nodig zijn om bestemmingen binnen de gemeentegrens vanaf het huisadres te kunnen bereiken. Het omvat zowel *Beschermde vervoer* als de vervoersproducten die voor gehandicapten bedoeld zijn (*collectief Wvg vervoer*).

Activerende begeleiding

Een van de zeven awbz-functies.

Begeleiding waarbij iemand om leert gaan met de gevolgen van zijn aandoening of beperking en waarbij de aandoening of beperking niet als gegeven wordt beschouwd; bijvoorbeeld gedragscorrectie, het oefenen van sociale vaardigheden, ontwikkelingsgerichte dagactiviteiten.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

ADL clusterwoning

Zie: *fokuswoning*.

Alarmering en alarmopvolging

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Veiligheid".

Voor ouderen die thuis willen blijven wonen, maar indien nodig, toch snel hulp in willen roepen. Ouderen kunnen dan dag en nacht hulp inroepen via een zender van het alarmapparaat.

Bron: Monitor Basispakket 2004. Maart 2005.

Alphahulp

Beperkte vorm van huishoudelijke verzorging (maximaal twaalf uur per week verdeeld over twee dagen) waarbij de cliënt de werkgever is van de alphahulp en een thuiszorginstelling de bemiddeling verzorgt.

Zie ook: *huishoudelijke verzorging*.

Bron: www.nizw.nl/thesaurus

AWBZ functies

De AWBZ maakt onderscheid in zeven functies:

- *huishoudelijke verzorging* (bijvoorbeeld opruimen en schoonmaken);
- *persoonlijke verzorging* (bijvoorbeeld hulp bij het douchen, het aankleden of de toiletgang);
- *verpleging* (bijvoorbeeld wondverzorging, toedienen van injecties en medicijnen);
- *ondersteunende begeleiding* (bijvoorbeeld hulp bij het leren zorgen voor het eigen huishouden);
- *activerende begeleiding* (bijvoorbeeld gesprekken om gedrag te veranderen);
- *verblijf* (bijvoorbeeld verblijf in een verpleeg- of verzorgingshuis, tijdelijk of permanent)
- *behandeling* (bijvoorbeeld behandeling bij het herstel van een operatie of aandoening).

Bron: www.ciz.nl

Basispakket

Het Basispakket bestaat uit 16 producten die 7 functies vertegenwoordigen. De Stadsdelen bieden in principe alle producten uit het Basispakket aan aan alle 55 plussers. De 7 functies en de 16 producten zijn:

	Functie	Producten stadsdelen
1	Voorlichting, advies en begeleiding	1 <i>(telefonisch) spreekuur</i> 2 <i>(preventieve) huisbezoeken</i> 3 <i>themagroepen/gespreksgroepen</i> 4 <i>begeleiding en monitoring</i>
2	Regiefunctie	1 <i>ouderenadviseur</i> 2 <i>thuisadministratie</i>
3	Hulp bij algemene dagelijkse levensverrichtingen	1 <i>maaltijdservice (aan 65 plussers)</i> 2 <i>boodschappenservice</i>
4	Wonen	1 <i>kleine woningaanpassingen</i> 2 <i>klussenhulp</i>
5	Welzijnsactiviteiten	1 <i>sociaal-culturele activiteiten</i>
6	Inkomen	1 <i>inkomensondersteunende maatregelen</i>
7	Veiligheid	1 <i>alarmering en alarmopvolging</i> 2 <i>telefooncirkel</i>
8	Mobiliteit	1 <i>ouderenvervoer</i>
9	Belangenbehartiging	1 <i>ondersteuning ouderenadviesraad</i>

Bron: convenant basispakket thuiswonende ouderen

Begeleiding en monitoring

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Voorlichting, advies en begeleiding". Persoonlijke en gerichte hulp aan individuele ouderen met overzienbare problemen. De hulp betreft een langer durend contact.

Bron: Monitor basispakket 2004. Maart 2005.

Begeleid wonen

Individueel of groepswonen in de wijk met af en toe begeleiding (in gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg).

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Behandeling

Een van de zeven awbz-functies.

Activiteit van een zorginstelling gericht op het herstel en voorkomen van verergering van een aandoening of beperking, naast andere activiteiten als begeleiding, consultatie of verblijf, om te voldoen aan individuele zorgvragen.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Beschermd vervoer

Een van de vervoersproducten van het *Aanvullend Openbaar Vervoer (AOV)*.

Beschermd vervoer is voor Amsterdammers van 65 jaar en ouder zonder lichamelijke beperking.

Bij het Beschermd vervoer gaat de cliënt zelf naar de plaats waar hij met de vervoerder heeft afgesproken (voordeur, weg voor de flat, etc.) en kan hij zelf instappen. Het reisgebied bestrijkt de OV zone van het eigen huisadres plus vier zones er om heen, of zoveel zones als nodig zijn om bestemmingen binnen de gemeentegrens vanaf het huisadres te kunnen bereiken.

Beschermd wonen

Zie: *Woonruimten met 24-uurs toezicht ("beschermd wonen")*

Boodschappenservice

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Hulp bij Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen".

Het doel van de boodschappenservice is zelfstandige ouderen van 65 plus te helpen boodschappen thuis te krijgen. Het gaat hierbij om initiatieven van kleine groepen burgers bijvoorbeeld in het kader van burenhulp. Daarnaast valt bij veel stadsdelen ook het vervoer naar en van de winkels onder boodschappenservice.

Bron: Monitor basispakket 2004. Maart 2005.

BOPZ

Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen; regelt de opname en de rechtspositie van mensen die tegen hun wil worden opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, een psychiatrische afdeling van een algemeen ziekenhuis, een instelling voor verstandelijk gehandicapten of psychogeriatrisch verpleeghuis en de voorwaarden voor dwangbehandeling, regelt tevens de mogelijkheid tot *zelfbindingscontracten*.

Bron: www.nizw.nl/thesaurus

Brengdienst

Aan huis geleverde dienst aan bewoners die zelfstandig (blijven) wonen maar steeds meer behoefte hebben aan voorzieningen op het gebied van welzijn en zorg. Bijvoorbeeld: thuismaaltijd, klussendienst, huishoudelijke hulp.

Bron: Notitie woonservicezones Oost/Watergraafsmeer. April 2004

Bruto vloeroppervlak (BVO)

Het geheel uitgedrukt in m², inclusief gangen, trappen, tussenmuren etc.

bron: Centra voor Zorg en dienstverlening, van idee tot realisatie
september 2003
DMO/Bureau Parkstad

Collectief Wvg vervoer

Collectief Wvg vervoer is vervoer naar sociale bestemmingen voor Amsterdamse gehandicapten met een vervoerspas. Mensen worden op afroep zittend vervoerd. Rolstoelvervoer en vervoer van scootmobielen is mogelijk. Het reisgebied bestrijkt de OV zone van het eigen huisadres plus vier zones er om heen, of zoveel zones als nodig zijn om bestemmingen binnen de gemeentegrens vanaf het huisadres te kunnen bereiken. De chauffeur biedt begeleiding die uiteen kan lopen van licht (ondersteuning bij het bereiken van het voertuig, en bij het in- en uitstappen) tot intensief (hulp bij het bereiken van het voertuig, waaronder zonodig ook tilservice, en bij de toegang tot het voertuig). Het tarief is afhankelijk van het aantal gereden zones.

College Tarieven Gezondheidszorg (CTG)

College dat richtlijnen, tarieven en kosten- en inkomensnormen voor huisartsen, fysiotherapeuten en anderen vaststelt. Een tarief bestaat uit een kostendeel voor vergoeding van de praktijkkosten en een inkomensdeel.

bron: Centra voor Zorg en dienstverlening, van idee tot realisatie
september 2003
DMO/Bureau Parkstad

Coördinatiepunt

Lokatie die als centraal loket fungeert. Hier kunnen mensen informatie en advies krijgen; vanuit dit punt wordt de zorg gecoördineerd.

Bron: STAGG-model

Dagbehandeling

Behandeling waarbij de patiënt of cliënt in een meer dan twee uur durende behandelsituatie is betrokken.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Dagbesteding

Zorgeoriënteerde activiteit, gericht op het opheffen c.q. het omgaan met beperkingen die in de persoon zelf zijn gelegen. Er is sprake van dagbesteding als de zorgbehoefte aan dagbesteding is geformaliseerd in het zorgplan van de cliënt en in principe een niet vrijblijvend karakter heeft.

Bron: Verzorgd wonen: een concept met toekomst! Hoeksma, Homans & Menting, juli 2005.

Dagopvang

Opvang, hulp, verzorging enz. overdag voor ouderen, mensen met een handicap, thuislozen enz. bij bijvoorbeeld dagcentra, verzorgingshuizen, dienstencentra.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Dienstencentrum (eerstelijns)

Een dienstencentrum is een centrum van waaruit *AWBZ functies* en *Basispakket functies* worden aangeboden aan (zorgbehoevende) zelfstandig wonenden die op maximale loopafstand van 750 meter gehuisvest zijn. Facultatief zijn: restaurant, grand café, huiskamer, bibliotheek, bijlartkamer, internetruimte, hobbyruimte, kantoor huismeester, buurthuisfuncties en commerciële diensten (zoals een kapper).

Zie ook: *service punt, multifunctioneel centrum*.

Bron: Centra voor Zorg en dienstverlening, van idee tot realisatie
september 2003
DMO/Bureau Parkstad

Domotica

De koppeling van geautomatiseerde systemen in een huis tot één systeem dat ingezet kan worden voor onder meer alarmering, beveiliging, communicatie, zorg en comfort. Onder meer: kijk- en luisterverbindingen met de deur of alarmpost, bewegingsalarmering, verlichting bij het verlaten van het bed, gordijnen op afstand sluiten of openen, gas of electriciteit aan- en uitschakelen, brand- en inbraakbeveiliging.

Bron: Wonen met zorg en welzijn: speerpunt van de Amsterdamse woningcorporaties. Amsterdamse federatie van woningcorporaties. Juni 2005; en Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcare Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Eentrapswoningen

Woningen die potentieel extern en intern (bij eengezinswoningen) toegankelijk zijn omdat er een traplift kan worden geplaatst. Het gaat om woningen op de 1^e verdieping, souterrain en eengezinswoningen.

Bron: Monitor: Definities en plan van aanpak. Project wonen-zorg-dienstverlening 2015 (2005).

Eerstelijnszorg

Alle niet gespecialiseerde voorzieningen in de gezondheidszorg en de hulp- en dienstverlening; de huisarts neemt hierbij een centrale plaats in.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Enkelvoudige huishoudelijke verzorging

De zorgvrager heeft slechts een indicatie voor huishoudelijke verzorging, en niet voor een andere AWBZ functie.

Extramurale zorg

Zorg die wordt aangeboden in woongebieden al of niet in combinatie met wonen, maar zonder verblijf. Wel kan tot de extramurale zorg worden gerekend de nabije aanwezigheids- of achterwachtfunctie, de hotelfunctie en de welzijnsfunctie als alternatief voor die in het verzorgings- of verpleeghuis.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Extramurale zorginfrastructuur

Voorzieningen die nodig zijn om zorg en welzijn te kunnen leveren in het kader van *scheiden van wonen en zorg*. Deze voorzieningen dienen voor de zelfstandige (zorg)woningen in een woonzorgcomplex of voor verspreide (zorg)woningen in de wijk. Brede liften, brede galerijen, brede gangen, zusterpost, tijdelijke opvangplaatsen, alarmeringssysteem, receptie, parkeerplaatsen voor scootmobielen kunnen alle tot zorginfrastructuur behoren. Ook welzijnsruimten, zoals multifunctionele ruimten voor dagactiviteiten, worden tot de zorginfrastructuur gerekend indien deze (mede) bestemd zijn voor gebruik in het kader van arrangementen verzorgd en *beschermde wonen*.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Extramuralisering

Het niet (meer) intramuraal huisvesten van mensen met een, vaak intensieve, zorgvraag. Het betreft letterlijk buiten (extra) de muren (mura-) wonen van de instelling, zoals een verpleeghuis of een gehandicapteninstelling.

Bron: Wonen met zorg en welzijn: speerpunt van de Amsterdamse woningcorporaties. Amsterdamse federatie van woningcorporaties. Juni 2005.

Fokus (stichting)

Stichting Fokus Exploitatie is een landelijke organisatie die mensen met een ernstige lichamelijke handicap mogelijkheden biedt om onafhankelijk en zelfstandig te leven.

www.fokuswonen.nl

Fokuswoning

Standaard aangepaste huurwoning, gebouwd in clusters van 12 tot 18 woningen en een hulppost van waaruit door *Fokus* 24 uur per etmaal assistentie wordt verleend bij Algemeen dagelijkse levensverrichtingen (ADL). De assistentie wordt op afroep in en om de woning geboden en bestaat uit hulp bij lichamelijke verzorging, aan- en uitkleden, eten en drinken (geen maaltijdvoorziening), toiletgang en verplaatsen, eenvoudige verpleegtechnische assistentie en enige hand en span diensten. De huurovereenkomst van de fokuswoning komt op naam te staan van degene die de assistentie afneemt.

Bron: www.fokuswonen.nl

Gebruikers vloeroppervlak (GVO)

Effectief te gebruiken m², dus exclusief gangen, trappen, tussenmuren etc.

Bron: Centra voor Zorg en dienstverlening, van idee tot realisatie
september 2003
DMO/Bureau Parkstad

Geclusterde zelfstandige woningen

Zelfstandige woningen die ruimtelijk geclusterd zijn met soms een gemeenschappelijke ruimte. Alle bewoners hebben een eigen voordeur. De *WIBO's* zijn een vorm van geclusterd wonen.

Onderscheid wordt gemaakt tussen:

1. Geclusterde zelfstandige woning waarbij de bewoner een individueel huurcontract heeft met woningcorporatie.
2. Geclusterde zelfstandige woning waarbij de bewoner individueel huurcontract heeft met zorgaanbieder.

Zie ook: *woonzorgcomplex*

Bron: Monitor: Definities en plan van aanpak. Project wonen-zorg-dienstverlening 2015 (2005).

Geclusterde onzelfstandige woningen

Onzelfstandige (groeps)woningen met gemeenschappelijke ruimtes zoals een woonkamer en een keuken. De bewoners hebben geen eigen voordeur. Collectieve projecten begeleid wonen vallen hieronder.

Ook hier kan onderscheid gemaakt worden tussen:

1. Geclusterde onzelfstandige woningen waarbij de bewoner een individueel huurcontract heeft met woningcorporatie.
2. Geclusterde onzelfstandige woning waarbij de bewoner individueel huurcontract heeft met zorgaanbieder.

Bron: Monitor: Definities en plan van aanpak. Project wonen-zorg-dienstverlening 2015 (2005).

Gemakdienst

Dienstverlening aan huis, zoals was- en strijkservice, fitness of boodschappen, luxe goederen.

Bron: notitie woonservicezones Oost/Watergraafsmeer
April 2004

Gezondheidscentrum

Een gezondheidscentrum is een centrum waar huisartsen (al dan niet ondersteund door praktijkverpleegkundigen) praktijk houden, en in de regel ook wijkverpleging en maatschappelijk werk. In een gezondheidscentrum participeren veelal ook

- apotheker
- fysio- en bewegingstherapeuten

Facultatief:

- verloskundige
- dieetadvisering
- 1° lijns psycholoog
- logopedie
- ergotherapie
- tandartsen

Verder mogelijk:

- bureau jeugdzorg (meestal bestemd voor meerdere wijken)
- poliklinische zorg

Zie ook: *HOED*

bron: Centra voor Zorg en dienstverlening, van idee tot realisatie
september 2003
DMO/Bureau Parkstad

Groepswoning (voor dementerende ouderen)

Woning voor doorgaans 6 bewoners, waarvoor een AWBZ indicatie vereist is. Meestal worden 4 tot 6 groepswoningen (24 tot 36 plaatsen) tegelijk gerealiseerd.

Bron: Woonservicebuurt Czaar Peter. Plan van opbouw. Januari 2005.

Haaldienst

Diensten die buiten de eigen woning ter beschikking staan aan doelgroepen met een zorg- en welzijnsvraag. Bijvoorbeeld: ontmoeting in de buurt, eettafel, welzijnsactiviteiten.

Bron: Notitie woonservicezones Oost/Watergraafsmeer
April 2004

HOED

Huisartsen onder een dak: tenminste drie huisartsen die veelal ook samenwerken met andere disciplines, zoals apotheker en fysiotherapeuten.

Zie ook: *gezondheidscentrum*.

bron: Centra voor Zorg en dienstverlening, van idee tot realisatie
september 2003
DMO/Bureau Parkstad

Huisbezoeken (preventieve)

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Voorlichting, advies en begeleiding".

Onder huisbezoeken worden 2 soorten huisbezoeken verstaan:

1. Het bezoeken van een oudere thuis door een ouderenwerker omdat men niet in staat is naar de wijkpost te komen of nadat een signaal is afgegeven door de oudere zelf of derden;
2. Het periodiek preventief bezoeken van zelfstandig wonende ouderen, die nog niet bekend zijn bij het lokaal ouderenwerk, waarbij volgens een vragenlijst informatie gegeven wordt over voorzieningen voor ouderen.

Bron: Monitor Basispakket Ouderen 2004. Maart 2005.

Huishoudelijke verzorging

Eén van de zeven AWBZ functies. In de CVZ uitgave 'Functiegerichte aanspraken. Een gids voor uitleg in de praktijk.' betreft de functie huishoudelijke verzorging activiteiten op het gebied van:

- huishoudelijke werkzaamheden;
- organisatie van het huishouden in verband met chronische ziekte of beperkingen;
- voor beperkte tijd jonge kinderen verzorgen en opvangen in verband met uitval van de primaire verzorger. Dit geldt als er in de directe omgeving geen familie, burens of vrienden zijn die deze activiteiten op zich kunnen nemen;
- een beperkte mate van begeleiding kan tevens deel uitmaken van de huishoudelijke verzorging.

Inkomensondersteuning

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Inkomen".

De doelstelling van inkomensondersteunende maatregelen is dat ouderen zo optimaal mogelijk gebruik maken van inkomensondersteunende regelingen zodat hun eigen bijdrage zo laag mogelijk gehouden wordt. Gerichte informatie wordt geboden over bestaande regelgeving.

Bron: Monitor Basispakket Ouderen 2004. Maart 2005.

Intermitterende opname

Een met regelmaat, structureel terugkerende tijdelijke opname in een intramurale instelling. Bijvoorbeeld: 3 dagen per week.

Interne levering

Aanbieder en klant bevinden zich op dezelfde plek. Deze vorm is geboden als de intensiteit en de frequentie van de te leveren dienst dat vereisen, zoals bijvoorbeeld bij langdurige intensieve zorg of 24-uurs toezicht. Wonen, zorg en dienstverlening moeten dan op dezelfde locatie worden ondergebracht.

Bron: STAGG-model.

Intramurale zorg

1. Zorg die binnen de muren van een, vaak grootschalige, instelling wordt geleverd. Het gaat hier om de traditionele instellingen: verzorgingshuis, verpleeghuis, instellingen voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke handicap en inrichtingen voor mensen met psychische of psychiatrische problemen. De kamers zijn tegenwoordig vaak voor 1 of 2 personen.
2. Financieringsbronnen van zorg gebaseerd op bovengenoemde instellingen, waarbij er een integraal budget is voor zowel zorg, welzijn (voeding, activiteiten) en huisvesting.

Bron: Wonen met zorg en welzijn: speerpunt van de Amsterdamse woningcorporaties. Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties. Juni 2005.

Kleine woningaanpassingen

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Wonen".

Het verstrekken van voorzieningen (verwijderen van drempels, aanbrengen van beugels, verhoogde toiletspot, douchestoel) waarvan de totale kosten niet meer bedragen dan € 1.361,34.

Bron: Monitor basispakket 2004. Maart 2005.

Klussenhulp

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Wonen".

Klussenhulp is hulp aan ouderen die ondersteunt bij het veiliger maken van de woning en bij het onderhoud in en om de woning. Het gaat om eenvoudige klussen die binnen de regeling Wonen Plus vallen. Tevens is er gelegenheid voor een praatje. Signalen van ouderen met problemen worden doorgegeven aan het ouderenwerk.

Bron: Monitor basispakket 2004. Maart 2005.

Kwartiermaken

Bevorderen van een maatschappelijk klimaat waarin meer mogelijkheden ontstaan voor mensen met een psychiatrische achtergrond om erbij te horen naar eigen wens en mogelijkheden.

Bron: Thuis in de buurt. Wijkgericht werken aan wonen, zorg en welzijn voor kwetsbare mensen. NIZW. 2004.

Kwetsbare burgers

Burgers die tot een risicogroep behoren, zoals harddrugsgebruikers, dak- en thuislozen, chronisch zieken, hulp- en zorgbehoevende ouderen, mensen met een psychische handicap enz.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Leefbaarheid

De mate waarin er in een wijk, buurt of dorp ruimte is voor zelfontplooiing, zelforganisatie en zelfbeheer door de bewoners en de mate waarin dit door de overheid en instellingen wordt gestimuleerd.

Bron: Thuis in de buurt. Wijkgericht werken aan wonen, zorg en welzijn voor kwetsbare mensen. NIZW. 2004.

Levensloopwoning

Gewone zelfstandige woning die geschikt is voor bewoning tot en met de 3^e en 4^e levensfase (boven 65 jaar, met gezondheidsproblemen) met minimale fysieke inspanningen en minimale kans op ongevallen. Nieuwe woningen voldoen aan de eisen van Woonkeur, bestaande woningen aan de eisen van opplussen.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Maaltijdservice

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Hulp bij Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen".

Gezonde en betaalbare maaltijden die aan huis worden bezorgd. Warme maaltijden worden bezorgd wanneer het niet mogelijk is zelfstandig een maaltijd op te warmen, anders vries/vers maaltijden. De warme maaltijden in wijkrestaurant en dergelijke vallen ook onder deze welzijnsfunctie.

Bron: Monitor basispakket 2004. Maart 2005.

Maatschappelijk steunsysteem

Netwerk rondom een individuele cliënt, gevormd door mensen en organisaties in de lokale samenleving. Het netwerk stelt de cliënt in staat om zoveel mogelijk een sociaal en maatschappelijk leven te leiden overeenkomstig de eigen wensen en aspiraties. Het systeem biedt, afhankelijk van de vraag en specifieke omstandigheden van de cliënt, een of meer van de volgende functies:

- opbouw van sociale contacten, een sociaal netwerk of kring van naasten, om vereenzaming te voorkomen, contact te maken met burens, enzovoort;
- begeleiding bij zelfstandigheid, een eigen huishouding, omgang met winkeliers en anderen, goede zaakwaarneming (administratief, financieel, contacten, instanties);
- diensten op maat (klusjes, maaltijden, vervoer, vrijwilligers, veiligheid/alarmering);
- begeleiding bij deelname aan het maatschappelijk leven als aanbieder of afnemer van werk-, leer- of recreatieve activiteiten.

Bron: Thuis in de buurt. Wijkgericht werken aan wonen, zorg en welzijn voor kwetsbare mensen. NIZW. 2004.

Mantelzorg

Die zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt gegeven aan een hulpvrager door één of meer leden van diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie. Het gaat dus om zorg die onbetaald, ongeorganiseerd en niet-beroepsmatig verleend wordt vanuit een persoonlijke betrokkenheid door iemand uit de naaste omgeving.

Met mantelzorg wordt niet de gewone, of gebruikelijke zorg voor elkaar, zoals bijvoorbeeld de zorg voor gezonde kinderen, bedoeld.

Definitie van de Nationale Raad voor de Volksgezondheid en Zorg.

Miva

Zie: *rolstoelgeschikte woning*.

Multifunctioneel (activiteiten)centrum

Locatie waar haalfuncties zijn ondergebracht (recreatieve, culturele en hobby-activiteiten, dagopvang, fysiotherapie en gymnastiek) en een zorgpost. Daarnaast kunnen deze centra ook een restaurant, café, internetcafé e.d. omvatten. De schaalgrootte en de breedte van het aanbod hangt af van de locatie en de doelgroep. Hoe meer doelgroepen het centrum gebruiken, hoe breder het aanbod.

Zie ook: *dienstencentrum, servicepunt*.

Bron: STAGG-model

Niet geschikte woningen

Woningen die potentieel niet extern toegankelijk of intern geschikt zijn voor mensen met lichamelijke beperkingen.

Bron: Monitor: Definities en plan van aanpak. Project wonen-zorg-dienstverlening 2015 (2005).

Noodhulp

Zie: *zorg bij calamiteiten*

Nultredewoningen

Extern geschikte woningen omdat ze op de begane grond of met een lift toegankelijk zijn. Ook binnenshuis zijn geen trappen aanwezig.

Bron: Monitor: Definities en plan van aanpak. Project wonen-zorg-dienstverlening 2015 (2005).

Ondersteunende begeleiding

Eén van de zeven awbz-functies.

Begeleiding waarbij de aandoening of beperking van iemand als gegeven wordt beschouwd en die gericht is op ondersteuning bij de dagindeling en bevordering van deelname aan de maatschappij; bijvoorbeeld hulp bij het structureren van de dag, bij het beheren van geld of begeleiding bij dagbesteding buitenshuis.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Ondersteuning ouderenadviesraad

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Belangenbehartiging".

De ouderenadviesraad is een georganiseerde groep ouderen die optreedt als vertegenwoordiger van ouderen in het stadsdeel en gevraagd en ongevraagd advies geeft op voor ouderen belangrijke terreinen.

Bron: Monitor basispakket 2004. Maart 2005.

Onplanbare zorg

Zie: *zorg op afroep*.

Ouderenadviesbureau

Zie: *Wijkpost (voor ouderen)*

Ouderenadviseur

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Regie".

De ouderenadviseur ondersteunt ouderen die (tijdelijk) de regie op hun leven dreigen te verliezen als gevolg van complexe problemen. Ouderenadviseurs ondersteunen bij het nemen van beslissingen, contact met zorgverleners, etc. Het gaat om complexe hulpvragen waar kortdurende praktische hulpverlening niet voldoet. Eventueel verzorgen de ouderenadviseurs ondersteuning van mantelzorgers.

Bron: Monitor basispakket 2004. Maart 2005.

Ouderenvervoer

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Mobiliteit".

Ouderenvervoer heeft de functie van veilig en specifiek aangepast vervoer. Stedelijk is er *beschermde vervoer* van Stadsmobiel (Wvg-kader). In het stadsdeel is een buurtbus die zorgvervoer en sociaal vervoer regelt.

Bron: Monitor Basispakket Ouderen 2004. Maart 2005.

Opplussen

Aanpassingen die woningcorporaties doen in de bestaande woningvoorraad, met als doel de woningen toegankelijk te maken voor rollators en kinderwagens. De aanpassingen verschillen per woningcorporatie, en kunnen uiteenlopen van het verwijderen van drempels en afstapjes, aanbrengen van verlichting en beugels, seniorenleutel (pasje).

Persoonsgebonden budget AWBZ (PGB)

AWBZ

Geldbedrag dat iemand kan aanvragen om zelf hulp, zorg en begeleiding vanuit de awbz in te kopen; men kiest zelf de hulpverleners en begeleiders uit; per 1.4.2003 geldt de nieuwe pgb-regeling in de awbz, pgb nieuwe stijl.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Persoonsgebonden budget Wvg

Een financiële vergoeding ter hoogte van het op de markt verkrijgbare goedkoopste adequate Wvg hulpmiddel waarop een cliënt aanspraak kan maken. Met het PGB koopt of huurt de cliënt zelf het hulpmiddel, sluit een onderhoudscontract en eventuele verzekering af. Hij heeft keuzevrijheid in merk en leverancier, en kan door middel van onderhandelen of inbreng van eigen geld een duurdere uitvoering aanschaffen/huren.

Bron: Begrippenlijst Wvg Amsterdam.

Persoonlijke verzorging

Een van de zeven awbz-functies.

Het ondersteunen bij of het overnemen van lichaamsgebonden zorg, zoals wassen, aankleden, hulp bij eten en drinken of bij toiletgebruik.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Persoonsvolgend budget (PVB)

Budget waarmee mensen met een handicap hun eigen zorgpakket kunnen samenstellen; men kiest zelf een zorgaanbieder die het budget beheert; men ontvangt niet zelf het geldbedrag zoals bij *persoonsgebonden budget*.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Rolstoelgeschikte woning (Rowo)

Voorheen mindervalidenwoningen of *Miva's*. Dit zijn woningen die door hun ontwerp geschikt zijn voor mensen die zich alleen kunnen voortbewegen in een rolstoel. De woning moet zowel rolstoeltoegankelijk als rolstoel**do**organkelijk zijn. Richtlijnen voor de bouw van rolstoelgeschikte woningen zijn te vinden in "Huizen voor rolstoelgebruikers, richtlijnen en voorbeelden". De woningen hebben ruime afmetingen en een aantal voorzieningen waardoor ze op eenvoudige wijze voor individuele rolstoelgebruikers geschikt gemaakt kunnen worden.

Zie ook: *zorgwoning*.

Bron: concept woonvisie Amsterdam
Woobeleid gemeente Amsterdam tot 2015

Scheiden wonen en zorg

De situatie waarin de cliënt zelfstandig woont (huur of koop) en daarnaast een apart contract heeft met aanbieders van zorg, welzijn en diensten.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcare Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Service punt

Hart van woonservicezone: locatie waar bewoners deel kunnen nemen aan activiteiten, een maaltijd kunnen gebruiken, of gebruik kunnen maken van zorg- of gemaksdiensten. Verder worden in een servicepunt diverse spreekuren voor bepaalde doelgroepen gehouden.

Bron: Woonservicezones Oost/Watergraafsmeer. Juli 2004.

Servicewijk

Wijk met het accent op levensloopbestendig wonen met een goed georganiseerde dienstverlening, tot en met thuiszorg en welzijnsdiensten. De servicewijk wil zich in deze aspecten in gunstige zin onderscheiden van de gemiddelde wijk. Binnen de servicewijk vinden we meestal ook kleinere gebieden waar het beschermd en verzorgd wonen te vinden zijn, temidden van gewoon wonen, waar de zorggarantie verder gaat en waar de cliëntdichtheid hoger is. Deze kleinere gebieden, met een straal van maximaal 200 meter, zijn de eigenlijke woonzorgzones.

Zie ook: *woonservicebuurt, woonservicegebied, woonservicezone, woonzorgzone*.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcare Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Sociaal culturele activiteiten

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "welzijnsactiviteiten".

Betaald en gevarieerd buurtgericht sociaal-cultureel aanbod gericht op ontmoeting en ontplooiing.

Bron: Monitor Basispakket Ouderen 2004. Maart 2005.

(Telefonisch) spreekuur

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "voorlichting, advies en begeleiding". Het telefonisch spreekuur is een laagdrempelige voorziening waar ouderen terecht kunnen voor vragen, advies en informatie. Daartoe verzorgt het lokaal ouderenwerk op vaste tijden en vaste plekken in de wijk spreekuren. Ook is het mogelijk telefonisch te consulteren.

Bron: Monitor Basispakket Ouderen 2004. Maart 2005.

Telefooncirkel

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Veiligheid". Groep ouderen die elkaar dagelijks op een vaste tijd van de dag belt. Indien een deelnemer niet opneemt wordt poolshoogte genomen.

Bron: Monitor Basispakket Ouderen 2004. Maart 2005.

Themagroep

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "voorlichting, advies en begeleiding". Op basis van signalen en wensen organiseert het lokaal ouderenwerk cursussen en gespreksgroepen met als doel sociaal psychologische weerbaarheid en gezondheid van ouderen te bevorderen.

Bron: Monitor Basispakket Ouderen 2004. Maart 2005.

Thuisadministratie

Product uit het Basispakket, dat valt onder de functie "Regie". Hulp en ondersteuning bij de ordening en het bijhouden van de persoonlijke financiële administratie. Soms gaat het om het overnemen van een aantal van deze taken door een medewerker van het ouderenwerk. De klant moet uiteindelijk na alle hulp in staat zijn om een eigen administratie te voeren.

Bron: Monitor basispakket 2004. Maart 2005.

Thuiszorg

Zorg aan huis voor iedereen die (tijdelijk) hulp nodig heeft bij de dagelijkse zorg voor zichzelf of zijn of haar gezin. Van de zeven *AWBZ functies* kunnen er vijf in de vorm van thuiszorg aangeboden worden: *huishoudelijke verzorging; persoonlijke verzorging; verpleging; ondersteunende begeleiding en activerende begeleiding*.

In Amsterdam verzorgt Amsterdam Thuiszorg naast deze AWBZ functies ook de *maaltijdservice* aan huis (met uitzondering van Stadsdeel Noord), uitleen van hulpmiddelen en verpleegartikelen, cursussen en voorlichting over gezondheid en voeding.

Bron: www.ltv.nl en www.amsterdamthuiszorg.nl

Tweedelijns zorg- en expertisecentrum

Centrum van expertise inzake verpleging, verzorging en behandeling. Daarnaast vervullen zij een kortverblijf-functie als regionaal verpleeghotel, alsmede een beperkte langverblijf-functie voor cliënten met zeer zware en complexe problematiek.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Verblijf

Een van de zeven awbz-functies.

Het tijdelijk of permanent wonen in een instelling voor mensen die vanwege een aandoening of beperking niet (meer) thuis kunnen wonen.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Vermaatschappeling van de zorg

Het bieden van een plek midden in de maatschappij aan mensen die, vaak intensieve, zorg nodig hebben. Midden in de maatschappij betekent hier in een gewone wijk of buurt en niet in een gespecialiseerde (afgesloten) instelling. Het gaat om het fysiek, organisatorisch en sociaal mogelijk maken van het leven midden in de samenleving. Fysiek betekent: een geschikte woning en woonomgeving. Organisatorisch betekent: er is zorg, welzijn en dienstverlening wanneer dat nodig of

gewenst is. Sociaal betekent: de buurt accepteert de “nieuwe” bewoners en de gewone voorzieningen zoals winkels, bank en postkantoor ook.

Bron: Wonen met zorg en welzijn: speerpunt van de Amsterdamse woningcorporaties. Amsterdamse federatie van woningcorporaties. Juni 2005.

Verpleeghuis

AWBZ-verblijfsvoorziening voor (intensieve) verpleging en behandeling. Verblijf op een- en tweepersoonskamers en soms nog op 3- of 4 persoonszalen. Mogelijkheid van 24 uren toezicht. Verpleging mogelijk bij permanente bedlegerigheid. Er zijn somatische, psychogeriatrische en gecombineerde verpleeghuizen. Veel verpleeghuizen hebben ook een functie voor kortdurend verblijf (revalidatie en verpleging na ziekenhuisopname).

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Verpleging

Een van de zeven awbz-functies.

Het herkennen, analyseren, advies en bijstand verlenen ten aanzien van feitelijke of dreigende gevolgen van lichamelijke en/of geestelijke ziekteprocessen, handicaps, ontwikkelingsstoornissen voor het functioneren van iemand en het uitvoeren van daarmee samenhangende verpleegtechnische handelingen; tevens de beïnvloeding van mensen ter instandhouding en bevordering van hun gezondheid.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Verzorgd wonen

Zie: *Woonruimten met zorg op afroep* (“verzorgd wonen”)

Verzorgingshuis

AWBZ-verblijfsvoorziening met een- (enkele twee-)persoonskamers of appartementen. Zorg, signalering, bescherming, toezicht, welzijn en dienstverlening vormen een integraal pakket met het verblijf.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Vraaggerichte zorg

Bij vraaggerichte zorg doet de zorgaanbieder nadrukkelijk moeite om de bestaande zorgverlening aan te passen aan de specifieke behoeften en wensen van de individuele cliënt.

Bron: www.vraaggestuurdezorg.nl

Vraaggestuurde zorg

Bij vraaggestuurde zorg geeft de cliënt niet slechts richting aan het zorgaanbod maar bepaalt ook direct het aanbod. *Persoonsgebonden/persoonsvolgend budget* is hier een voorbeeld van.

Bron: www.vraaggestuurdezorg.nl

Vraagsturing

Het vergroten van de mogelijkheden om bij de financiering en organisatie van de gezondheidszorg de wensen van de zorgvrager tot hun recht te laten komen.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

24-uurs zorg op afroep

Zie: *zorg op afroep*.

Wibo

Woning in een beschermde (woon)omgeving. Wibo's zijn *aanpasbaar* gebouwde woningen die bij elkaar liggen in een cluster. Ze zijn zo gebouwd en gelegen dat ze de bewoners een gevoel van beschutting bieden. Daarnaast bieden ze extra faciliteiten en dienstverlening. Minimaal vereist is de aanwezigheid van een vraagbaak voor tenminste 6 uur per week, en een ontmoetingsruimte zodat er mogelijkheid is deel te nemen aan sociaalrecreatieve activiteiten. Richtlijnen voor de bouw van en aanpassing tot wibo's zijn neergelegd in de "Basisvoorwaarden waaraan woningen moeten voldoen om het wibo-predikaat te kunnen krijgen" (juli 2002) en in "Wibo's meer dan wonen" (februari 2003).

Bron: Concept woonvisie Amsterdam
Woonbeleid gemeente Amsterdam tot 2015
En : Woonservicezones Oost/Watergraafsmeer

Wibo's zijn minimaal aanpasbaar. Ze kunnen echter ook aangepast of rolstoelgeschikt zijn. In het beleid wordt hier geen nader onderscheid in gemaakt. Dit geldt eveneens voor het zorgniveau: Wibo's kunnen vallen onder de noemer 'zorg op afroep' en 'zorg op afspraak'.

Bron: Woonzorgarrangementen 2015. Vraagverkenning Amsterdam. Rigo research en advies, juni 2003.

Wijkpost (voor ouderen)

Laagdrempelige vestiging van het eerstelijns ouderenwerk in de wijk. Vanuit een wijkpost wordt in ieder geval informatie/advies, zorgcoördinatie, thuisadministratie, WonenPlus, en preventieve huisbezoeken georganiseerd. Er komen varianten voor van wijkposten die meer vanuit de zorg, of meer vanuit de welzijnsinvalshoek opereren.

Wijkverpleging

Onderdeel van de *thuiszorg* dat verpleging, verzorging, informatie, advies en voorlichting biedt in de thuissituatie aan mensen die deze zorg door ziekte, handicap, ouderdom of andere reden blijvend of tijdelijk nodig hebben.

Bron: <http://www.nizw.nl/thesaurus>

Zorg die valt onder de AWBZ functie verpleging en die vanuit een *gezondheidscentrum* in de wijk wordt aangeboden.

WonenPlus

Pakket voor zelfstandig wonende ouderen (65 plus), bestaande uit alarmering, kleine woningaanpassing, buurtconciërge. Inmiddels onderdeel van het *Basispakket*.

Woonruimten met 24-uurs toezicht ("beschermd wonen")

Zelfstandige woonruimten met een directe (fysieke) verbinding met een 24-uurs bezette post voor toezicht, zorg en/of begeleiding, voor diverse doelgroepen (ouderen: verzorgingshuis "nieuwe stijl"; mensen met verstandelijke beperkingen: bijvoorbeeld groepswoonings; mensen met lichamelijke beperkingen of mensen met psychiatrische beperkingen).

Bron: Woonzorgarrangementen 2015. Vraagverkenning Amsterdam. Rigo research en advies, juni 2003.

Beschermd wonen in kleine groepen met 24 uur toezicht, vooral bedoeld als alternatief voor psychogeriatrische verpleeghuiszorg met als doelgroep dementerende ouderen. Het archetype is de cluster van 3 groepen van 8 of 4 groepen van 6 cliënten, in de nachtsituatie schakelbaar tot een groep van 24 personen. De cliënten hebben doorgaans een verblijfsindicatie.

Bron: Extramuraal zorg: draagvlak voor steunpunten. Aedes, Arcare Kenniscentrum Wonen – Zorg. November 2004.

Woonruimten met zorg op afroep ("verzorgd wonen")

Zelfstandige woonruimten die niet per definitie direct fysiek verbonden zijn met een 24-uur bezette zorgpost. Ze liggen echter wel in de nabijheid (binnen een straal van 200 meter) waardoor zorg (via meestal een spreek/luisterverbinding) binnen 5 minuten te verkrijgen is. Er is een diversiteit van doelgroepen mogelijk. Het betreft nultredenwoningen, waarbij (de mogelijkheid tot het verkrijgen van) extramuraal verzorging, verpleging en begeleiding én hotel- en welzijnsdiensten onlosmakelijk

onderdeel uitmaken van het geboden arrangement. Extra ruimte in de woning voor verzorging en de fysieke nabijheid van zorgvoorzieningen en diensten (al dan niet binnen het complex) zijn specifieke kenmerken van deze vorm van wonen. Niet zelden gaat het om geclusterde vormen van wonen. Voorbeelden van verzorgd wonen zijn woonzorgcomplexen, aanleunwoningen en ADL-clusters.

Bron: Woonzorgarrangementen 2015. Vraagverkenning Amsterdam. Rigo research en advies, juni 2003, en Wonen met zorg en welzijn: speerpunt van de Amsterdamse woningcorporaties. Amsterdamse federatie van woningcorporaties. Juni 2005.

Woonservicebuurt

Een woonservicebuurt is een normale buurt voor iedereen, waar een verhoogd zorgniveau aanwezig is en waar bewoners, ondanks een grote zorgvraag, kunnen blijven wonen. Dus naast "gewone mensen" wonen er ook ouderen, gehandicapten en andere bewoners die zorg en aandacht nodig hebben. Alle buurtbewoners kunnen gebruik maken van de geboden voorzieningen. De woningen, woonomgeving en voorzieningen worden zo ontworpen dat ouderen en andere zorgbehoevenden zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Het aanwezige dienstenniveau levert een wijk op met hoge woonkwaliteit voor iedereen.

Zie ook: *servicewijk, woonservicegebied, woonservicezone, woonzorgzone.*

Bron: Woonservicebuurt Czaar Peter. Plan van opbouw. Januari 2005.

Woonservicegebied

Wijk met een buitengewoon voorzieningenniveau op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor iedereen.

Zie ook: *servicewijk, woonservicebuurt, woonservicezone, woonzorgzone.*

Bron: www.kenniscentrumwonzorg.nl

Woonservicewijk

Een woonservicewijk is een gebied van ongeveer 10.000 inwoners waarin mensen met een fysieke, verstandelijke of psychische beperking zelfstandig kunnen wonen omdat er voorzieningen zijn op het gebied van wonen, zorg en welzijn die zij op maat kunnen afnemen. Andere wijkbewoners kunnen ook gebruik maken van die voorzieningen, bijvoorbeeld op het gebied van maaltijden of huishoudelijke diensten. Om dat er niet overall intensieve zorg aan huis georganiseerd kan worden, is het nuttig om binnen woonservicewijken clusters van voorzieningen te realiseren voor mensen die 24 uur per dag van zorg afhankelijk zijn of zorg op afroep nodig hebben. De kern van een cluster is meestal een zorgsteunpunt met een eerstelijns dienstencentrum.

Bron: Informatiepakket woonservicewijken. Stuurgroep wonen-zorg-dienstverlening. Maart 2006.

Woonservicezone

Gebied waar mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen zelfstandig kunnen wonen omdat er voorzieningen zijn op het gebied van zorg, welzijn en wonen die op maat afgenomen kunnen worden. Ook alle andere bewoners kunnen gebruik maken van de voorzieningen. Te denken valt daarbij aan bewoners die zorg en arbeid combineren. De vraag van de klant staat centraal.

Zie ook: *servicewijk, woonservicebuurt, woonservicegebied, woonzorgzone.*

Bron: Woon/servicezones Oost/Watergraafsmeer. Juli 2004.

Woonzorgcomplex

Cluster van zelfstandige zorgwoningen waar zorg thuis geleverd kan worden. Vaak voorzien van multifunctionele ruimten voor dagbesteding en recreatie. Welzijn en dienstverlening behoren tot het servicepakket van het complex. Veilige en beschutte bouwvorm met soms een bewaakte entree.

Zie ook: *geclusterde zelfstandige woningen.*

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Woonzorgzone

Kleiner gebied binnen een *servicewijk* waar buitengewone garanties gelden voor mensen die 24 uren zorg of zorg op afroep nodig hebben en waar een aanbod is van beschermd en verzorgd wonen temidden van gewoon wonen. Meestal met als kern een eerstelijns *dienstencentrum* of een *zorgsteunpunt*.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Zelfbindingscontracten

Schriftelijke verklaringen van psychiatrische patiënten waarin de patiënt aangeeft onder welke omstandigheden hij opgenomen en/of behandeld wil worden, ook al verzet hij zich op dat moment daartegen; het gevaarscriterium speelt daarbij geen rol.

Zie ook: *BOPZ*

Bron: www.nizw.nl/thesaurus

Zorg bij calamiteiten (noodhulp)

Zorg als opvolging van een alarmsignaal als een calamiteit zich voordoet. Het initiatief ligt bij de cliënt. Voorbeeld: alarmopvolging na een valpartij of plotselinge benauwdheid.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Zorg op afroep

Onplanbare zorg bestaande uit verpleging en/of persoonlijke verzorging. Het initiatief tot het invoeren van de zorg ligt bij de cliënt.

Bron: Monitor wonen-zorg-dienstverlening
September 2004

Zorg op afspraak

Planbare zorg bestaande uit huishoudelijke verzorging en/of een groot deel van de persoonlijke verzorging. Deze vorm van zorg kent binnen Amsterdam geen gebiedsgrenzen of andere voorwaarden.

Bron: Monitor
September 2004

Zorgfunctie

Dagbehandeling, dagverzorging, deeltijdbehandeling, ambulante behandeling, nachtopvang.

bron: Centra voor Zorg en dienstverlening, van idee tot realisatie
september 2003
DMO/Bureau Parkstad

Zorgsteunpunt

Locatie van waaruit 7x24-uurszorg wordt geboden aan AWBZ geïndiceerden die daar binnen een straal van 200 meter woonachtig zijn. Minimale inrichting: kantoor-, vergaderruimte, ruimte voor slaapwacht en alarmering; opslagruimte voor hulpmiddelen.

bron: Centra voor Zorg en dienstverlening, van idee tot realisatie
september 2003
DMO/Bureau Parkstad

Zorgwoning

Woningen waar intensieve zorgverlening mogelijk is. Deze woningen zijn minimaal rolstoeltoegankelijk en –doorgankelijk. Het sanitair maakt zelfstandig rolstoelgebruik mogelijk. In de slaapkamer en badkamer kan zonnodig gebruik worden gemaakt van tilliften. De woningen zijn doorgaans voorzien van *alarmering* en *domotica*.

Zie ook: *rolstoelgeschikte woning*.

Bron: Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcades Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.

Geraadpleegde bronnen:

1. Begrippenlijst Wvg Amsterdam. DMO, 2005 (concept).
2. Centra voor Zorg en dienstverlening, van idee tot realisatie, september 2003. DMO/Bureau Parkstad.
3. Concept woonvisie Amsterdam. Woonbeleid gemeente Amsterdam tot 2015.
4. De Key, Een buurt om te blijven. Basismodel Woonservicebuurt: leidraad voor professionals.
5. Extramuraal zorg: draagvlak voor steunpunten. Aedes, Arcares Kenniscentrum Wonen – Zorg. November 2004.
6. Informatiepakket Woonservicewijken. Stuurgroep wonen-zorg-dienstverlening. Maart 2006.
7. Monitor Basispakket Ouderen 2004. Maart 2005.
8. Monitor: Definities en plan van aanpak. Project wonen-zorg-dienstverlening 2015 (2005).
9. Planologische kengetallen wonen en zorg, innovatieprogramma Wonen en Zorg. J.P.J. Singelenberg en J. van de Leeuw, Utrecht maart 2002 (STAGG-model).
10. Toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg: aak- kengetallen. Aedes-Arcares Kenniscentrum Wonen-Zorg, drs. J.P.J. Singelenberg. Utrecht, mei 2004.
11. Thuis in de buurt. Wijkgericht werken aan wonen, zorg en welzijn voor kwetsbare mensen. NIZW. 2004.
12. Verzorgd wonen: een concept met toekomst!. Hoeksma, Homans & Menting, juli 2005.
13. Wonen met zorg en welzijn: speerpunt van de Amsterdamse woningcorporaties. Amsterdamse federatie van woningcorporaties. Juni 2005.
14. Woonservicebuurt Czaar Peter. Plan van opbouw. Januari 2005.
15. Woonservicezones Oost/Watergraafsmeer. April 2004.
16. Woonservicezones Oost/Watergraafsmeer. Juli 2004.
17. Woonzorgarrangementen 2015. Vraagverkenning Amsterdam. Rigo research en advies, juni 2003.
18. Woonzorgzones, Innovatieprogramma Wonen en Zorg (IWZ). Rotterdam, juli 2001.

www.kenniscentrumwonzorg.nl

www.nizw.nl/thesaurus